

Briselē, 4.9.2019.
COM(2019) 397 final

2019/0180 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,
ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1309/2013 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu
(2014-2020)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šā priekšlikuma mērķis ir ļaut Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondam (“EGF”) atbalstīt darba ņēmējus, kas atlaisti saistībā ar iespējamiem ekonomiskās traucējumiem, kurus izraisījusi Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes (“Apvienotā Karaliste”) izstāšanās no Savienības bez izstāšanās līguma.

2017. gada 29. martā Apvienotā Karaliste uz Līguma par Eiropas Savienību (LES) 50. panta pamata iesniedza paziņojumu par nodomu no Savienības izstāties. Pēc Apvienotās Karalistes lūguma Eiropadome (50. pants) 2019. gada 11. aprīlī¹ vienojās pagarināt² LES 50. panta 3. punktā paredzēto termiņu līdz 2019. gada 31. oktobrim. Ja Apvienotā Karaliste neratificēs Izstāšanās līgumu³ līdz 2019. gada 31. oktobrim vai nepieprasīs trešo pagarinājumu, kuram Eiropadome (50. pants) vienprātīgi piekrīt, Apvienotā Karaliste no 2019. gada 1. novembra izstāsies no Savienības bez līguma un pēc tam kļūs par trešo valsti. Ja netiek noslēgts izstāšanās līgums, šāda izstāšanās varētu būtiski negatīvi ietekmēt dažas nozares un pakalpojumu jomas, kā rezultātā šajās nozarēs strādājošos varētu atlaist no darba.

EGF mērķis ir atbalstīt atlaistos darba ņēmējus un pašnodarbinātās personas, kuru darbība ir beigusies tādu lielu strukturālu pārmaiņu rezultātā, kas pasaules tirdzniecības modeļos notikušas globalizācijas dēļ vai saistībā ar globālo finanšu un ekonomikas krīzi.

Saskaņā ar globalizācijas kritēriju EGF darbības joma attiecas uz darba ņēmēju atlaišanu, ko izraisījusi darbības pārvietošana uz trešām valstīm, būtiskas izmaiņas Savienības preču vai pakalpojumu tirdzniecībā vai strauja Savienības tirgus daļas samazināšanās kādā nozarē. Šajā priekšlikumā ir norādīts, ka EGF darbības jomā ir iekļauti darba ņēmēji, kas atlaisti no darba jomās, nozarēs, teritorijās vai darba tirgos, kur vērojami nopietni ekonomikas traucējumi sakarā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības bez izstāšanās līguma. Šāda izstāšanās radīs nozīmīgas izmaiņas ES tirdzniecības attiecībās vai iekšējā tirgus sastāvā, un tādēļ tā var būtiski ietekmēt tirdzniecības modeļus, izaugsmi un nodarbinātību.

• Atbilstība pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā un citām Savienības politikām

Šis priekšlikums ir daļa no Savienības gatavības un ārkārtas rīcības plāna, kas paredzēts, lai mazinātu būtiskākos traucējumus, ko rada Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības bez izstāšanās līguma.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Juridiskais pamats ir Līgums par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši 175. panta trešā daļa.

¹ Eiropadomes Lēmums (ES) 2019/584 (OV L 101, 11.4.2019., 1. lpp.).

² Pēc Apvienotās Karalistes lūguma Eiropadome 2019. gada 22. martā nolēma piešķirt pirmo pagarinājumu (Eiropadomes Lēmums (ES) 2019/476, OV L 80I, 22.3.2019., 1. lpp.).

³ Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV C 144I, 25.4.2019., 1. lpp.).

Ja izrādās, ka ir vajadzīga īpaša rīcība, kas nav struktūrfondu kompetencē, un neskarot pasākumus, par kuriem lēmumi pieņemti saskaņā ar Savienības politiku citās jomās, 175. panta trešā daļa ļauj Eiropas Parlamentam un Padomei rīkoties saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru un pēc apspriešanās ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Eiropas Reģionu komiteju.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Finansējums no Savienības budžeta ir vērsts uz darbībām, kuru mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un kur ar Savienības dalību var panākt papildu vērtību salīdzinājumā ar darbību tikai dalībvalstu līmenī. Izmantojot EGF tādu pasākumu finansēšanai, kas paredzēti, lai palīdzētu atlaistajiem darba ņēmējiem atrast jaunu darbu, tiek ievērots subsidiaritātes princips, un tas rada Eiropas pievienoto vērtību.

Tā ir ierasta prakse, ka valstu darba tirgus programmas palīdz atlaistajiem darba ņēmējiem, un EGF mērķis nav šādas programmas aizstāt. Negaidīti pārstrukturēšanas pasākumi, kas būtiski ietekmē darba tirgu, uzliek pastāvīgajām valstu programmām pārbaudījumus. Tādēļ negaidītu, lielu pārstrukturēšanās pasākumu mēroga vai iedarbības dēļ un tāpēc, ka EGF apliecina solidaritāti dalībvalstīs un starp tām, palīdzību var labāk sniegt Savienības līmenī. EGF atbalsts padarīs Savienības solidaritāti ārkārtas apstākļos jūtamāku skartajai darba ņēmēju daļai un Savienības pilsoņiem kopumā.

EGF līdzekļu mobilizēšana rada pievienoto vērtību, palielinot atlaistajiem darba ņēmējiem piedāvāto pakalpojumu kopējo skaitu, kā arī piedāvāto pakalpojumu daudzveidību un to intensitāti. EGF ļaus arī pārbaudīt inovatīvas idejas, noteikt paraugpraksi un to iekļaut valsts atbalsta paketē. EGF līdzfinansētie pasākumi sekmē arī atbalsta sniegšanas procesa vispārīgu uzlabošanu atlaistajiem darba ņēmējiem.

- **Proporcionalitāte**

Saskaņā ar proporcionalitātes principu šā priekšlikuma noteikumi nepārsniedz tā mērķu sasniegšanai vajadzīgo. Savienības un valstu iestāžu, kas piesakās EGF atbalstam, administratīvais slogs ir tikai tik liels, ciktāl tas nepieciešams, lai Komisija varētu pildīt savus pienākumus attiecībā uz Savienības budžeta izpildi. Tā kā finansiālais ieguldījums dalībvalstīm tiek nodrošināts saskaņā ar dalītās pārvaldības principu, dalībvalstīm būs regulāri jāziņo par finansiālā ieguldījuma izlietojumu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Tā kā šis priekšlikums ir Regulas (ES) Nr. 1309/2013 grozījums, juridiskajam instrumentam jābūt regulai.

3. EX POST NOVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex-post novērtējumi/spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Šis priekšlikums ir pieņemts saistībā ar ārkārtas pasākumiem, kas vajadzīgi, lai mazinātu būtiskākos traucējumus, ko rada Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības bez izstāšanās līguma. Eiropas Komisija izanalizēja riskus un secināja, ka šis priekšlikums ir nepieciešams, lai nodrošinātu efektīvu EGF reakciju, tādējādi apliecinot solidaritāti ar darba ņēmējiem, kas Savienībā atlaisti no darba sakarā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības bez izstāšanās līguma.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Saskaņā ar 12. pantu Padomes 2013. gada 2. decembra Regulā (ES, Euratom) Nr. 1311/2013, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014. — 2020. gadam, EGF drīkst izmantot, nepārsniedzot maksimālo gada apjomu EUR 150 miljonu apmērā (2011. gada cenās).

Šis priekšlikums negroza EGF maksimālo gada apjomu.

5. CITI ELEMENTI

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Ierosinātais 2. panta grozījums paredz, ka Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības bez izstāšanās līguma ietilpst EGF darbības jomā. Mērķis ir nodrošināt, lai EGF varētu efektīvi reaģēt, sniedzot atbalstu darba ņēmējiem, kas atlaisti no darba Savienībā sakarā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos bez izstāšanās līguma.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1309/2013 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu (2014-2020)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 175. panta trešo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

pēc apspriešanās ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju,

pēc apspriešanās ar Eiropas Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1927/2006⁴ uz daudzgadu finanšu shēmas darbības laiku, proti, no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim, tika izveidots Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF). EGF tika izveidots, lai Savienība varētu izrādīt solidaritāti darba ņēmējiem, kuri zaudējuši darbu globalizācijas izraisītu lielu strukturālu pārmaiņu dēļ pasaules tirdzniecības modeļos.
- (2) EGF darbības joma tika paplašināta 2009. gadā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 546/2009⁵, kas bija daļa no Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāna, ietverot atbalstu darba ņēmējiem, kuri atlaisti tieši globālās ekonomikas un finanšu krīzes rezultātā.
- (3) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1309/2013⁶ uz daudzgadu finanšu shēmas darbības laiku, proti, no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim, tika izveidots Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds (EGF). Ar to tika paplašināta arī EGF darbības joma, lai ietvertu ne tikai darbvietu zaudēšanu, ko izraisījušas lielas strukturālas pārmaiņas, kas pasaules tirdzniecības modeļos notikušas globalizācijas dēļ, un darbvietu zaudēšanu, ko izraisījuši nopietni ekonomikas traucējumi, jo turpinās globālā finanšu un ekonomikas krīze, kam pievēršas Regula (EK) Nr. 546/2009, bet arī darbvietu zaudēšanu, ko izraisījusi jauna globāla finanšu un ekonomikas krīze.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regula (EK) Nr. 1927/2006 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izveidi ([OV L 406, 30.12.2006., 1. lpp.](#)).

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija Regula (EK) Nr. 546/2009, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1927/2006 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda izveidi ([OV L 167, 29.6.2009., 26. lpp.](#)).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1309/2013 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu (2014–2020) un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1927/2006 ([OV L 347, 20.12.2013., 855. lpp.](#)).

Turklāt ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046⁷ grozīja Regulu (EK) Nr. 1309/2013, lai cita starpā ieviestu noteikumus, kas ļauj EGF ārkārtas gadījumos segt kolektīvos pieteikumus, kuros iesaistīti MVU, kas atrodas vienā reģionā un darbojas dažādās saimnieciskās darbības nozarēs, kuras definētas NACE 2. red.⁸ nodaļas līmenī, ja pieteikuma iesniedzēja dalībvalsts apliecina, ka minētie MVU ir galvenais vai vienīgais darbības veids minētajā reģionā.

- (4) Apvienotā Karaliste 2017. gada 29. martā iesniedza paziņojumu par nodomu izstāties no Savienības saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 50. pantu. No izstāšanās līguma spēkā stāšanās dienas vai – gadījumā, ja tāds netiks noslēgts, – pēc diviem gadiem no minētā paziņojuma Līgumi Apvienotajai Karalistei vairs nebūs piemērojami, ja vien Eiropadome, vienojoties ar Apvienoto Karalisti, vienprātīgi nenolems minēto periodu pagarināt.
- (5) Pēc Apvienotās Karalistes lūguma Eiropadome 2019. gada 11. aprīlī vienojās⁹ pagarināt¹⁰ LES 50. panta 3. punktā paredzēto termiņu līdz 2019. gada 31. oktobrim. Ja Apvienotā Karaliste neratificēs Izstāšanās līgumu¹¹ līdz 2019. gada 31. oktobrim vai nepieprasīs trešo pagarinājumu, kuram Eiropadome vienprātīgi piekrīt, Apvienotā Karaliste no 2019. gada 1. novembra izstāsies no Savienības bez līguma un pēc tam kļūs par trešo valsti. Šāda izstāšanās bez līguma varētu negatīvi ietekmēt dažas nozares un pakalpojumu jomas, kā rezultātā šajās nozarēs strādājošos varētu atlaist no darba.
- (6) Ar ārkārtas pasākumu regulu būtu jāgroza Regula (ES) Nr. 1309/2013, lai konkretizētu, ka atlaišana no darba sakarā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības bez izstāšanās līguma ietilpst EGF darbības jomā. Tādējādi tiek nodrošināts, ka EGF var efektīvi reaģēt, sniedzot atbalstu tiem atlaistajiem darba ņēmējiem, kas atlaisti no darba jomās, nozarēs, teritorijās vai darba tirgos, kur vērojami nopietni ekonomikas traucējumi sakarā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības bez izstāšanās līguma.
- (7) Šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un tā būtu jāpiemēro no nākamās dienas pēc tam, kad Līgumi Apvienotajai Karalistei vairs nav piemērojami. Tomēr šī regula nebūtu jāpiemēro, ja līdz minētajai dienai ir stājies spēkā izstāšanās līgums, kas ar Apvienoto Karalisti noslēgts saskaņā ar LES 50. panta 2. punktu,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (ES) Nr. 1309/2013 2. panta a) punktu aizstāj ar šādu:

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. jūlija Regula (ES, Euratom) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 ([OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.](#)).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regula (EK) Nr. 1893/2006, ar ko izveido NACE 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (Dokuments attiecas uz EEZ) ([OV L 393, 30.12.2006., 1. lpp.](#)).

⁹ Eiropadomes Lēmums (ES) 2019/584 (OV L 101, 11.4.2019., 1. lpp.).

¹⁰ Pēc Apvienotās Karalistes lūguma Eiropadome 2019. gada 22. martā nolēma piešķirt pirmo pagarinājumu (Eiropadomes Lēmums (ES) 2019/476, OV L 80I, 22.3.2019., 1. lpp.).

¹¹ Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV C 144I, 25.4.2019., 1. lpp.).

“a) darba ņēmējiem, kuri atlaisti, un pašnodarbinātām personām, kuru darbība ir beigusies tādu lielu strukturālu pārmaiņu rezultātā, kas pasaules tirdzniecības modeļos notikušas globalizācijas dēļ, par ko īpaši liecina būtisks importa pieaugums Savienībā, būtiskas izmaiņas Savienības preču vai pakalpojumu tirdzniecībā, strauja Savienības tirgus daļas samazināšanās kādā nozarē vai darbības pārvietošana uz trešām valstīm, vai sakarā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības bez izstāšanās līguma, ar noteikumu, ka minētajai darba ņēmēju atlaišanai ir būtiska negatīva ietekme uz vietējo, reģionālo vai valsts ekonomiku;”.

2. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no nākamās dienas pēc tam, kad saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 50. panta 3. punktu Līgumi Apvienotajai Karalistei vairs nav piemērojami.

Tomēr šo regulu nepiemēro, ja līdz nākamajai dienai pēc tam, kad Līgumi Apvienotajai Karalistei vairs nav piemērojami, ir stājies spēkā ar Apvienoto Karalisti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 50. panta 2. punktu noslēgts izstāšanās līgums.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā—
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā—
priekšsēdētājs*